Uus hädaabilahendus: helistaja suunas kihutab kiireim meeskond juba enne kõne lõppu

12 years ago- 13.08.2014 By Marko Habicht

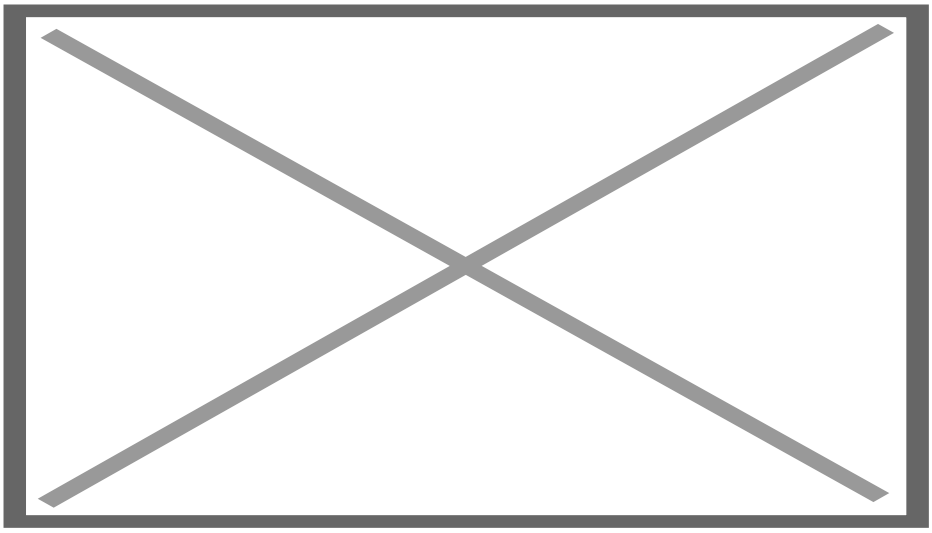
Abi saabumine ei tohi enam tänu uudsele tehnoloogialahendusele takerduda selliste pisiasjade taha nagu asukoha täpsustamine ja kohalejõudmiseks õige tee valimine. Tulevikus läheb aga kogu hädaaabi, politsei, kiirabi ühisele numbrile 112. Ühiselt jagatakse ka geoinfosüsteemi, mis aitab abi võimalikult kiiresti vajajani toimetada.

Praeguseks on Eesti-Šveitsi ühistööna valminud projekt maksumusega 1,5 miljonit eurot, millest 85% rahastas Šveits. Kaardil on näha pääste- ja kiirabiautod, kuid tulevikus ka politseimasinad. 102 põhiautot, operatiivkorrapidajate juhtimisautod 25 tk ja 5 demineerimissõidukit. 83 autol on peal uus süsteem, mis annab teada, milline on õnnetus- või sündmuspaigale lähim operatiivauto.

Kõik algas 2010. aastal, kui alustati projektiga ning arendustöö algas aastal 2011. Selleks ajaks oli valmis riiklik strateegia ühendada kõik hädaabi teenused.

Uuel süsteemil on kõne asukoha positsioneerimine, kuid sarnaselt CSI-le ja muudele telesarjadele siiski korteri täpsusega ja aknast sisse vaatamise võimalusega positsioneerimist loota ei tasu. Saab näha, kus väljakutse toimub ja näha lähimat abiosutajat, hõivatust ning saata edasi ka vajalikku infot abiandjale, et nad teaks, mida ees oodata.

Mobiili positsioneerimine toimub mastipiirkonna täpsusega. Maakohtades on aga mastide vahekaukus kuni 12km! Samas aitavad algoritmid kitendada sektorit, kus mobiiliga helistaja tõenäoliselt asub. See on juba aasta(kümne)te vanune süsteem.

Samas tuginetakse peamiselt siiski helistanu esitatud aadressile ja kaardile.

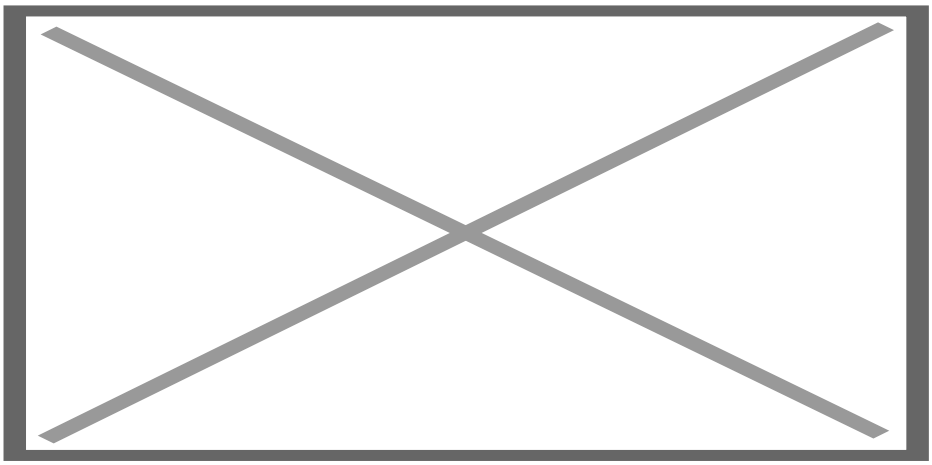
Lauatelefoniga on selles mõttes lihtsam, et asukoha saab määrata andmebaasi põhjal hoone täpsusega.

Kasutusel on Maa-meti aluskaart, kus on võimalik leida bussipeatused, koolid ja muud maamärgid. Samuti on tarkvaral võimalus koguda visuaalset statistikat, et näha ülevaadet toimuvatest ja toimunud väljakutsetest, reaalajas operatiivsõidukite asukohast ning hõivatusest. Mullikesed kaardil näitavad, mis liiki juhtumi ja tõsidusastmega on tegu.

Kuidas aga käitutakse siis, kui puudub levi või on ühendus aeglane?

Kui teenus ei tööta, siis toimib ka paber pliiats ning raadioside.

Arenduspartneriks on CGI Eesti. Kiirabiautosse lisandus üks puutetundliku ekraaniga seade keskkonsooli külge ning päästejuhi autos on kasutusel Panasonic Toughbooki sülearvuti, mis on tavalisest ilmakindlam. Mõlemad seadmed on ühenduses juba olemasolevate Garmini seadmetega.

Kõige kiiremini kohale jõudev operatiivauto leitakseteepikkust arvestades. Paraku hetkel veel ei arvestata teetöid, liiklusolusid, kiiruspiiranguid jne. Võib-olla tulevikus, aga vaevalt selleks võetakse olemasolevaid süsteeme Tomtomilt või Waze´ilt. Siiski võetakse arvesse teiste operatiivsõidukite sõiduaja statistikat.

Maapiirkondades on palju vabatahtlike, Kas neil on ka see süsteem? Kuna raadiosaatjad edastavad asukohta, siis vabatahtlike paiknevust ja hõivatust on võimalik näha. Hetkel ei ole plaanis vabatahtlike päästesõidukitesse paigaldada uusi seadmeid ning nendega suhtlus säilib edasi raadioside abil. Ei ole välistatud, et tulevikus lisanduvad uued seadmed ka vabatahtlikele ja merepäästjatele.

Kogu süsteem on ka dubleeritud: kui kaob Internet, on üle raadioside näha siiski autode liikumist ja hõivatust. Interneti puudumisel ei liigu väljakutse infoseadmesse, kuid saab kasutada raadiosidet teate edastamiseks. Igaks juhuks on kõigil olemas ka paberkaart.

Peamine märksõna on aga uuel süsteemil kiirem hädaabi kannatanutele. Suurim ajavõit tuleneb vabast raadiokanalist ja operatiivsemast infovahetusest. Samuti ei pea operatiivsõiduki juht enam GPS-i näppima ja sinna koordinaate sisestama, vaid täpne marsruut tuleb juba häirekeskusest. Kui varem iga auto teatas ükshaaval, et väljub depoost, siis nüüd käib see vaid nupuvajutusega. Kogu vajalik informatsioon liigub korraga kõikidesse autodesse otse nende ekraanile ning raadioeeter on samal ajal vaba pikast väljakutseinformatsiooni vahetamisest.

Mitme operatiivsõidukiga väljakutsetel saab aga esimene sõiduk seada paika kogunemispunkti, kust hakkab kogu juhtimine toimuma. Samuti saab viidata reaalsele sündmuskohale, et järgnevad saabujad ei peaks taga otsima umbmäärast aadressi. Näiteks laokompleksidel on üks aadress, aga tegelikkuses on kümneid hooneid väga suure territooriumi peal.

Siseminister Hanno Pevkuri sõnul on uudse lahenduse kasutuselevõtt samm edasi turvalisema Eesti suunas. „Eesmärk on anda kõigile Eesti elanikele ja külalistele võimalus saada hädaolukordade puhul kiiret ja professionaalset abi ning toetust olenemata asukohast. Sündmuskohale jõudmise kiirus on enamasti olulisim faktor, tänu millele õnnestub ära hoida traagilisim tagajärg ning väheneb tulekahjude, õnnetuste ja avariide rahaline ning keskkonnakahju,“ lausus Hanno Pevkur.

Häirekeskuse peadirektor Janek Laev rõhutas, et töövahend – geoinfosüsteem ehk digikaart on esmakordselt Eestis välja arendatud just operatiivteenistustele

sobiliku ja tervikliku infotehnoloogialahendusena. „See hõlmab kogu tegevusahela alates hädaabikõnest Häirekeskusesse kuni abi jõudmiseni sündmuskohale. Uue töövahendiga hakkavad samas infosüsteemis töötama nii Häirekeskus kui ka sündmuskohale sõitvad kiirabi- ja päästemeeskonnad. Suurem töövahendite ühiskasutus on see võti, mille kaudu saame abi andmist kiirendada," märkis Janek Laev.

Samas ütles Laev, et uue töövahendi kasutus ei too hädaabinumbrile helistajale kaasa senisest teistsugust käitumist. „Endiselt on 112-le helistades oluline sündmuskoha aadressi või asukoha täpsustamine. Kuid hädaabikõnes kulub nüüd asukoha kirjeldamisele vähem aega tänu helistaja positsioneerimisele ja õnnetuse asukoha täpsustamisele kaardiotsingu võimalusi kasutades," kinnitas Laev.

Geoinfosüsteemi ellurakendamise juhtiv ja vastutav asutus on olnud Häirekeskus. Töövahendi tehnilist valmimist tagas ja koordineeris, andmebaase ühildas ja päästesõidukite tarkvara paigaldas Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT), tarkvaralahendused valmistas ning koolitusi aitas läbi viia CGI Eesti AS. Töövahend loodi Eesti-Šveitsi koostööprogrammi raames ning maksis ca 1,5 miljonit eurot, millest 85% rahastab Šveits ja 15% Eesti riik.

Hädaabivaldkonna uus töövahend on vajalik arendus Eesti riigi olulises siseturvalisust parandavas ümberkorralduses – üleminekus ühele hädaabinumbrile 112, milleks arendatakse välja põhimõtteline valmisolek 2014. aasta lõpuks. Peale ühele hädaabinumbrile üleminekut saab 2015. aastal Häirekeskuse hädaabinumbrilt 112 lisaks kiirabile ja päästjatele kutsuda ka politseid. Üks hädaabinumber muudab abi kutsumise inimesele lihtsamaks, uus töövahend muudab abivajaja leidmise ja õnnetuskohale jõudmise täpsemaks ja kiiremaks.

MARKO HABICHT

- Uudised
- Lahendused